

Legal Update

Srpen 2006

Obsah

Novela živnostenského zákona

Zákon o evropské družstevní společnosti

Zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců

Novela zákona o veřejných dražbách

Vybrané mezinárodní smlouvy

Nově publikovaná judikatura

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera/managera, s nímž jste obvykle ve spojení, nebo:

Bankovní a finanční služby:
Marek Belšan

Fúze a akvizice:
Daniel Weinhold, Jiří Sixta

Soudní/arbitrážní řízení:
Milan Polák, Ondřej Havránek

Informační technologie a duševní vlastnictví:
Martin Lukáš

Soutěžní právo/právo EU:
Thilo Hoffmann, David Emr

Pracovní právo:
Milan Polák, Veronika Odrobinová

Nemovitosti:
Pav Younis, Dušan Kmoch

© 2006 Weinhold Legal.
Všechna práva vyhrazena.

Pevně věříme, že shledáváte Legal Update užitečným zdrojem informací. Váš názor na tento bulletin, zejména jeho obsah, formát a periodicitu, zůstává i nadále předmětem našeho zájmu.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu dalibor.simecek@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 335 444 k rukám Dalibora Šimečka, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení.

PŘEHLED VYBRANÉ LEGISLATIVY PUBLIKOVANÉ VE SBÍRCE ZÁKONŮ

Zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony

Novela živnostenského zákona posílila pravomoci živnostenských úřadů jako tzv. centrálních registračních míst, když podle nové úpravy je nyní možné v rámci ohlášení živnosti či podání žádosti o koncesi podat např. přihlášku k daňové registraci nebo důchodovému či nemocenskému pojištění.

Všeobecné podmínky provozování živnosti fyzické osoby se novelou rozšiřují o povinnost prokázat skutečnost, že fyzická osoba nemá nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění. Povinnost se dokládá čestným prohlášením.

Novela současně zrušila povinnost právnických osob ustanovit v případě provozování živností volných

odpovědného zástupce.

Dle nové úpravy živnostenského zákona dále postačí k doložení právního důvodu užívání prostor písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru, kde jsou prostory umístěny, případně prohlášení osoby oprávněné s nemovitostí, bytem nebo nebytovým prostorem jinak nakládat, že s umístěním souhlasí.

V případě, že podnikatel současně s ohlášením živnosti (žádostí o koncesi) nepředloží doklad o tom, že nemá evidované daňové nedoplatky a nemá nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení či nepředloží výpis z rejstříku trestů, je-li zákonem požadován, vyžádá si tyto listiny sám živnostenský úřad u příslušných orgánů. Po tuto dobu však neběží lhůta pro vydání živnostenského listu.

Novela živnostenského zákona nabyla účinnosti dne 1. srpna 2006.

Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti

Po začlenění evropského hospodářského sdružení a evropské akciové společnosti do našeho právního řádu tento zákon upravuje další z ekonomických subjektů založených přímo právem ES – tzv. evropskou družstevní společnost.

Základní principy právní úpravy vycházejí z nařízení Rady ES č. 1435/2003, o statutu evropské družstevní společnosti, zákon však dále implementuje rovněž směrnici Rady ES č. 2003/72/ES, kterou se upravuje zapojení zaměstnanců do rozhodování o záležitostech evropské družstevní společnosti.

Smysl evropské družstevní společnosti lze spatřovat zejména v zajištění hospodářských a společenských aktivit jejích členů v rámci celé Evropské unie. Právě možnost pružnější přeshraniční aktivity je jedním ze základních atributů nového zákona, jenž vedle obecných pravidel týkajících se úpravy vnitřních poměrů evropského družstva stanoví rovněž bližší pravidla pro přemísťování sídla družstva v rámci členských států EU. Dle současné evropské úpravy totiž v případě přemístění sídla evropská družstevní společnost nezaniká ani nedochází ke vzniku nové právnické osoby.

Nový zákon dále garantuje práva zaměstnanců evropské družstevní společnosti zapojit se do rozhodování o záležitostech evropské družstevní společnosti, a to zejména prostřednictvím informační povinnosti družstva vůči svým zaměstnancům a dále prostřednictvím tzv. práva vlivu, spočívajícího v právu zaměstnanců volit a být volen, jmenovat, doporučovat nebo souhlasit nebo nesouhlasit s volbou nebo jmenováním členů správní rady nebo kontrolní komise evropské družstevní společnosti.

Zákon nabývá účinnosti dne 18. srpna 2006.

Zákon č. 315/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Novela odstraňuje některé výkladové obtíže, které vyvolávala aplikace současného znění zákona o veřejných dražbách. Novela rovněž přináší řadu dalších změn, když např. nově mění pravidla pro udělování koncesí opravňujících k provádění veřejných dražeb. Nově dochází k rozdělení koncesí pro provádění veřejných dražeb na dražby dobrovolné a nedobrovolné, odchylně jsou rovněž upraveny podmínky pro složení dražební jistoty formou bankovní záruky.

Novela dále rozšiřuje okruh osob, které z důvodů svého vztahu k dražebníkovu nejsou oprávněny účastnit se veřejné dražby jako její účastníci.

Na základě novely rovněž dochází k odstranění pochybností při možnosti více účastníků dražby nabývat předmět dražby do podílového spoluvlastnictví. Nově mohou účastníci dražby předložit dražebníkovu před jejím začátkem čestné

prohlášení, ve kterém vymezí výši svých budoucích spoluvlastnických podílů na vydraženém předmětu dražby, jakož i zmocní osobu oprávněnou společně účastníky dražby na dražbě zastupovat. V případě vydražení předmětu dražby jsou účastníci odpovědní za zaplacení ceny dosažené vydražením společně a nerozdílně.

Ke zpřesnění dosavadní úpravy došlo i pro případ, kdy předmět nedobrovolné dražby je zatížen zástavním právem. Dle nové úpravy zástavní práva k předmětu dražby, která jsou z hlediska svého vzniku starší než nejstarší zástavní práva zajišťující přihlášené pohledávky, přechodem vlastnictví k předmětu dražby nezanikají a působí vůči vydražiteli.

Zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 2006.

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců

Nový zákon nahrazuje stávající právní úpravu ochrany zaměstnanců před následky pracovních úrazů a nemocí obsaženou v zákoníku práce, koncipovanou jako zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Dle současně platné úpravy je odpovědnost zaměstnavatele stanovena jako objektivní, s možností zaměstnavatele zprostit se zcela nebo z části své odpovědnosti za taxativně stanovených podmínek.

Nový zákon nahrazuje odpovědnost zaměstnavatele za pracovní úraz dávkovým systémem pojištění poškození zdraví zaměstnanců pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, přičemž úrazové pojištění bude dnem účinnosti nového zákona vykonávat Česká správa sociálního zabezpečení a okresní správy sociálního zabezpečení.

Pojistné bude hrazeno zaměstnavatelem formou srážek ze mzdy, přičemž výše pojistného bude stanovena procentní sazbou z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Výše pojistného může být navíc ovlivněna přírážkou k pojistnému či slevě na pojistném v závislosti na vývoji a počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání.

V důsledku změny dosavadní úpravy dojde rovněž k omezení možnosti orgánů úrazového pojištění uplatnit vůči zaměstnavateli tzv. následný regres.

Nový zákon nabude účinnosti dne 1. ledna 2008, některé povinnosti vyplývající ze zákona budou muset zaměstnavatelé a pojišťovny splnit již ke dni 1. září 2007.

Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

Nový zákon navazuje na nedávno přijatý zákoník práce, přičemž současně implementuje některé novější právní předpisy ES týkající se problematiky bezpečnosti práce.

Zákon upravuje zejména níže uvedené oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- požadavky na pracoviště a pracovní předpisy na staveništi;
- požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení;
- požadavky na organizaci práce a pracovní postupy;
- zákaz výkonu některých prací.

Vedle toho se zákon rovněž zabývá otázkou odborné způsobilosti v oblasti prevence rizik, která je vyžadována ke splnění povinností zaměstnavatele v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Podle nového zákona platí, že v případě, zaměstnává-li zaměstnavatel nejvýše 25 zaměstnanců a má-li k tomu potřebné znalosti anebo v případě, že zaměstnává 26 až 500 zaměstnanců a je-li k tomu odborně způsobilý, může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik sám. V opačném případě je zaměstnavatel povinen zajistit výkon těchto úkolů odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu případně jinou odborně způsobilou osobou.

Ve vztahu k odborně způsobilé osobě zákon ukládá zaměstnavateli řadu povinností, spočívajících např. v povinnosti poskytovat odborné způsobilé

osobě nezbytnou dokumentaci a informace, prostředky a dobu nutnou k výkonu činnosti ve vztahu k zvláště chráněným kategoriím zaměstnanců (mladiství, těhotné zaměstnankyně apod.)

Na technických zařízeních představujících zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců mohou práce a činnosti dle nového zákona vykonávat samostatně jen zvláště odborně způsobilí zaměstnanci. Předpoklady odborné způsobilosti a zvláštní odborné způsobilosti stanoví zákon.

Zákon nabývá účinnosti dne 1. ledna 2007

VYBRANÉ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY UVEŘEJNĚNÉ VE SBÍRCE MEZINÁRODNÍCH SMLUV

§ Úmluva o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Úmluvě o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. června 1980, a k Prvnímu a Druhému protokolu o jejím výkladu Soudním dvorem Evropských společenství (dále jen „**Římská úmluva**“ nebo jen „Úmluva“).

Ratifikaci Římské úmluvy, která se tak stala součástí našeho právního řádu, lze označit za důležitý zásah do úpravy mezinárodního práva soukromého. Ujednání obsažená v Římské úmluvě mají v oblasti sporů rozhodovaných orgány členských států EU zásadně přednost před příslušnými národními úpravami, tj. v českém právu obsaženými zejména v zákoně č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

Ačkoli signatáři Římské úmluvy mohou být pouze členské státy EU, Úmluvu je třeba aplikovat rovněž na závazky ze smluv, které mají vztah k právům různých zemí, za předpokladu, že spory z těchto závazků budou řešeny orgány některého ze členských států EU. Použití kolizních norem obsažených v Římské úmluvě proto nemusí vždy nutně vést k aplikaci práva některého ze členských států EU.

Římská úmluva se nepoužije v případech, kdy

- soud je při určení rozhodného práva vázán nadřazenou mezinárodní smlouvou; či

- přednost mají zvláštní kolizní normy sekundárního práva ES.

Úmluvu nadto nelze rovněž aplikovat na některé další oblasti práva, jako jsou např.

- otázky týkající se osobního stavu nebo způsobilosti fyzických osob k právům nebo právním úkonům;
- smluvní závazkové vztahy v oblasti rodinného práva;
- závazky ze směn, šeků a závazky z převoditelných cenných papírů

Římská úmluva v rámci určení rozhodného práva preferuje volbu práva smluvními stranami. Určitá omezení existují pouze v souvislosti s právními vztahy vyplývajícími ze spotřebitelských či individuálních pracovních smluv, a to za účelem ochrany spotřebitele resp. zaměstnance.

Nedojde-li k volbě rozhodného práva, je dle Úmluvy právem rozhodným vždy právní řád země, s níž je daný vztah spojen nejúžeji. V rámci jednotlivých částí předmětného smluvního vztahu Úmluva navíc připouští štěpení tzv. obligacího statutu, kdy jednotlivé části smluvního vztahu se budou řídit jiným právním řádem.

Úmluva rovněž vymezuje aplikovatelnost rozhodného práva ve vztahu k veřejnému pořádku v místě rozhodování sporu, vyloučení tzv. zpětného a dalšího odkazu či otázku formy právních úkonů souvisejících se závazkovými vztahy.

Na základě Prvního a Druhého protokolu o výkladu Římské úmluvy je navíc dána pravomoc Evropského soudního dvora mj. k výkladu Úmluvy, přičemž soudy členských států mají možnost požádat Evropský soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu Římské úmluvy.

NOVĚ PUBLIKOVANÁ JUDIKATURA

Tato část obsahuje vybraná shrnutí nově publikované judikatury vztahující se především k obchodnímu a finančnímu právu. Text vlastních soudních rozhodnutí byl upraven pro účely tohoto uveřejnění.

Ke vkladu vlastnického práva po prohlášení konkursu

Prohlášení konkursu na majetek jednoho z prodávajících samo o sobě

nemá vliv na platnost sjednané kupní smlouvy ani na její obligační účinky. Nedošlo-li po prohlášení konkursu k odstoupení od kupní smlouvy nebo nezanikla-li tato smlouva po prohlášení konkursu jiným způsobem a nejde-li současně o právní úkon neúčinný, stihá správce konkursní podstaty (na nějž v rozsahu sepsaného majetku přešlo prohlášením konkursu právo úpadkyně s tímto majetkem nakládat - srov. § 14 odst. 1 písm. a/ ZKV) i nadále závazek převést vlastnické právo k předmětu koupě na kupujícího. Byl-li návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí podán kupujícím až po prohlášení konkursu na majetek prodávajícího, není zde překážka, jež by katastrálnímu úřadu bránila v takovém řízení pokračovat, s tím, že řízení se namísto prodávajícího účastní správce jeho konkursní podstaty.

Nicméně, dokud není vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí proveden, zůstává prodávající vlastníkem prodávané nemovitosti. Vylučovací žaloba nemůže tedy být za takového stavu úspěšná.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 29 Odo 312/2003 publikovaný na www.nsoud.cz)

K převodu příslušenství s věcí hlavní – nemovitostí

Tvoří-li příslušenství věci hlavní nemovitost, může dojít k jeho převodu na jiného smlouvou jen, jestliže byla v této smlouvě vyjádřena vůle převést rovněž příslušenství. Pouze písemné vyjádření vůle převést příslušenství věci vytváří předpoklady pro zkoumání, zda tato vůle byla vyjádřena dostatečně určitě proto, aby mohla vyvolat právní účinky sledované účastníky.

K platnosti smlouvy o převodu nemovitosti je třeba přesná identifikace příslušenství v právním úkonu, bude-li jím nemovitost, která je předmětem evidence v katastru nemovitostí (zejména půjde o pozemky a garáže). Bude-li příslušenstvím nemovitost, která evidenci v katastru nepodléhá (různé vedlejší stavby, jako kůlny, ploty apod.), postačí k převodu vyjádření, že věc se převádí „s příslušenstvím“. Ovšem i tu je k převodu příslušenství třeba výslovný projev vůle, který musí být učiněn, jde-li o nemovitost, písemně, přičemž projevy účastníků musí být na téže listině.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. června 2006 sp. zn. 32 Odo 454/2004 publikovaný na www.nsoud.cz)